

DEMOKRASİ KOKUSU

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 30 Mayıs 2018 07:19 -

Beş duyumuzdan biri eksik olsaydı herhalde insanoğlu soyunu sürdüremezdi. Bu duyulardan biri koku alma duyusudur. Burnumuzdaki duyarlı sinirler ve bunları beynimizde işleyecek bir merkez bunun için vardır. Bizim koku alabilmemiz için çevremizdeki nesnelere de koku saçması gerekir. Her nesne çevreye az çok koku partikülleri saçar. Bunların bir kısmı bizi mutlu eder, bir kısmından da hoşlanırsınız. Böylece hayatta kalma becerimiz pekişmiş olur.

Geçmişimizde tanıdığımız bazı nesnelere kokusunu ise yıllar sonra hatırlarız.

Köylülerin çarık giydiği dönemlerde yaşamış bir köylü, o hayvan derisinin kokusunu unutmaz. Lastik ayakkabıların da kendine özgü kokusu vardır.

Köylü hayatına özgü aklıma gelenlerden şöyle bir liste yaptım: Yeni sağılmış süt kokusu, mayalanmış hamur kokusu, sacda pişmekte olan mısır ekmeği kokusu, şıra kokusu, pekmez kokusu, yufka kokusu, doğranmış karalâhana kokusu, pişmiş sütlü mısır kokusu, yağmur sonu toprak kokusu, kümeden yayılan koku, fırında ekmek kokusu, el değirmeninde öğütülmüş "çekinti" kokusu, helva kokusu, erimiş tere yağ kokusu, değirmende un kokusu, mısır püskülü kokusu, dilimlenmiş kabak kokusu, kirmit kokusu, biçilmiş ot kokusu, koyun kokusu. Ceviz yaprağı ve gövce kokusu. (Bahçemde küçük bir ceviz ağacı var. Her gün onun yapraklarını koklayarak çocukluğuma gidiyorum.)

Don ve gömlek dokumak ve ip yapmak için hiç kendiri ekmemiş olanlar, soyulmuş kendirin bile bir kokusu olduğunu bilmezler. Mısır alafının kokusunu daha çok Karadenizliler, yeni kırılmış koyunyunu kokusunu ise koyun besleyen yerlerde yaşayanlar iyi tanır.

Daldaki fındığın saçtığı kokuyu fark etmeyiz de toplanıp çuvallara doldurulunca onun özel bir koku saçtığını biliriz.

Bu milletin çoğunluğu benzin, doğalgaz kaçağı, parfüm kokularıyla sonradan tanıştı. Eski yazarlar ve öğrenciler mürekkep kokusunu iyi tanır. Hazır giyim mağazalarından önce elbiselik aldığımız manifatura mağazalarında tanıdığımız kumaş kokusu da nerdeyse unutuldu.

Baskıdan yeni çıkmış kitap kokusunu da okumayla işi olmayanlar tanımaz.

Zeytin yetiştirilen bölgelerin her kasaba ve şehrine girerken zeytinyağı fabrikalarından yayılan bir koku ile tanışırınız. Sigara fabrikalarından da Samsun'da olduğu gibi tütün kokusu caddeye taşardı.

Yurdumuzun çeşitli bölgelerinde ve başka ülkelerde kim bilir daha ne kadar koku çeşidi vardır. Ancak sanırım her annenin ayrı bir kokusu ve bunun dünyanın en dinlendirici kokusu olduğunda görüş birliği vardır. Gül, yar ve çocuk kokusunu da sevmeyen bulunmaz.

BOK KOKUSU!

Ahırın kokusunu ve ahırdan çıkarılmış kemre kokusunu kentte doğup büyüyenler bilmez. Ya helâ kokusu... Köy evlerinde daha çok bulunur, bekçisiz umumi helâlarda ve şehirlerarası yolculuklarda zorunlu olarak kullandığımız bakımsız tuvaletlerde bununla çok karşılaşmışızdır. Yiyeceklerini mide ve bağırsaklarında iyi öğütememiş olanların çıkardığı kokular ise başkalarının yanında çıkaranları mahcup eder. Bazı insanların yanına ter kokusundan yaklaşamaz. Ağız kokusu da bundan beri hallice değildir. Güzel yurdumuzda uygulanan yönetim etrafa böyle dayanılmaz kokular saçıyor.

DEMOKRASİ KOKUSU GELMEYE BAŞLADI

Burnumuzla doğadaki nesnelere kokuları gibi zihnimize de kültürel ve politik hayatın kokularını alırız. Uzunca bir süredir, yolsuzluk, rüşvet, yalan, demagoji, partizanlık, soygun ve yağma gibi nedenlerle politik hayatın pis kokuları burnumuzun direğini kırıyordu. Diktatörlüğün, faşizmin, gericiliğin kokusu pek berbatır. Her ne kadar, ahır kokuları içinde yaşayan ve burnu pislik kokusuna alışmış kesimler dert edinmese de çağdaş, demokrat, halkçı ve hatta sadece dürüst insanlar bu kokudan nasıl ve ne zaman kurtulacağımızı düşünüyorduk..

DEMOKRASİ KOKUSU

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 30 Mayıs 2018 07:19 -

Son bir aydır, sokaklardan, meydanlardan, işyerlerinden, kahvehanelerden burnumuza demokrasi kokuları gelmeye başladı. Ceyhun Atuf Kansu, Havza Yollarında Mustafa Kemal şiiirinde “Halk kokusudur, güçler çimenlerden gelir” diyordu. Gerçekten demokrasi kokusu, halk kokusudur.